

Aan:

- de voorzitter van provinciale staten van Drenthe
- de leden van de Statencommissie Cultuur en Welzijn

(i.a.a. de overige statenleden)

Assen, 28 januari 2004

Ons kenmerk 4/7.5/2004000613

Behandeld door de heer P.H. Hofstra (0592) 36 56 25

Onderwerp: Voortgangsrapportage 2003 van het project Provinciale steun bij Lokaal Sociaal Beleid

Geachte voorzitter/commissieleden,

Op 28 januari 2004 hebben wij de Voortgangsrapportage 2003 in het kader van het project Provinciale steun bij Lokaal Sociaal Beleid verstuurd aan het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Met deze brief willen wij u op hoofdlijnen informeren over de inhoud van deze rapportage.

Provinciale steun bij Lokaal Sociaal Beleid is een vierjarig project van het Ministerie van VWS. Centrale doelstelling van dit project is het verbeteren van de samenwerkingsrelaties van de drie overheidslagen (het Rijk, de provincie en de gemeenten) en de daarbijbehorende instellingen (landelijke organisaties, provinciale steunfuncties en lokale uitvoeringsorganisaties) in het sociaal beleid. Vanuit het ministerie zijn er landelijk 32 pilotprojecten gestart, met elk een eigen inhoudelijk thema.

In Drenthe zijn er vier pilots met ook elk een eigen thema, te weten: Interculturalisatie, Vrijwilligerswerk, Zorg en welzijn en Welzijn en platteland. Het Ministerie van VWS verlangt van elke deelnemende provincie een jaarlijkse rapportage over de voortgang van de projecten. Ook vraagt het Ministerie van VWS jaarlijks dat de provincie voor 1 oktober plannen en begrotingen per pilot voor het volgend kalenderjaar overlegt. Wij hebben u deze plannen op 26 november 2003 ter informatie voorgelegd.

Het Ministerie van VWS heeft ons in een brief d.d. 14 november 2002, kenmerk DSB/LB-2333016, expliciet verzocht om in de jaarlijkse rapportage over de voortgang de successen te noemen maar ook de faalfactoren te beschrijven: "De indruk bestaat (...) dat er in de rapportages van de provincies te weinig aandacht wordt besteed aan

de hobbels die men tegenkomt bij de uitvoering van de pilots. Juist ook die hobbels zijn leerpunten die betrokkenen met elkaar moeten delen".

In onze voortgangsrapportage aan het Ministerie van VWS hebben wij zowel de succes- als faalfactoren beschreven van de Drentse pilotprojecten. Het is ten slotte ook onze bedoeling om te leren van de ervaringen in de pilots. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste bevindingen.

Succesfactoren

Goede intermediaire rol provincie en provinciale instellingen

In de Interprovinciaal Overleg(IPO)/VWS-pilots zijn doelen gesteld voor de rol en positie van provincie en provinciale instellingen. Het Ministerie van VWS schreef ons hierover eerder in een brief: "Provinciale steunfuncties dienen een schakelende en make-lende positie te (her)krijgen. (...) Overdracht en implementatie van elders ontwikkelde methodieken vergt veelal enige modificatie en professionele begeleiding ter plekke. Een betere samenwerking tussen landelijke, provinciale en lokale ondersteuningsstructuren zou hieraan gericht moeten bijdragen."

De meerwaarde van provincie en provinciale instellingen als middenlaag bewijst zich in de Drentse projecten. Drenthe als provincie, opgedeeld in twaalf gemeenten, lijkt een ideale schaal voor een intermediaire rol van een provinciale laag.

Deze meerwaarde uit zich in:

- kennis en informatie delen. Bijvoorbeeld in de pilot Welzijn en platteland: in dit kader heeft STAMM een conferentie georganiseerd voor gemeenten en welzijnsinstellingen over het opbouwwerk. Doelstelling was het krijgen van meer zicht op de behoeften van diverse partijen aan de inzet van opbouwwerk. In deze conferentie is een aanzet gegeven door alle partijen voor een kwaliteitsverbetering van het opbouwwerk. STAMM werkt de uitkomsten verder uit in een plan;
- partijen bij elkaar brengen. Bijvoorbeeld in de pilot Interculturalisatie: hier richt I2D zich op allochtone groepen, al dan niet verenigd in zelforganisaties en brengt hen in contact met partijen, zowel in als buiten het welzijnsveld: vrijwilligersorganisaties, sportverenigingen, woningbouwcorporaties en buurthuizen. Een ander voorbeeld is de pilot Zorg en welzijn. Hier brengt STAMM partners bij elkaar van verschillende schaalgrootte: gemeenten, woningbouwverenigingen en zorgkantoor. In beide voorbeelden worden partijen gestimuleerd tot samenwerking die tot daadwerkelijke actie leidt;
- ondersteuning bieden bij beleidsvorming en geven van procesondersteuning bij de implementatie van beleid. Bijvoorbeeld in het deelproject Kennis- en expertisenetwerk van de pilot Vrijwilligerswerk. Hier ontwikkelt STAMM samen met tien van de twaalf Drentse gemeenten een structuur voor een goede ondersteuning voor vrijwilligerswerk op lokaal en bovenlokaal niveau. STAMM vervult hierbij een schakelde rol, doordat zij op haar beurt kennis put uit het landelijke kennisconsortium vrijwilligerswerk en inbrengt in het provinciale netwerk.

Goede samenwerking met landelijke organisaties

De vier Drentse projectleiders zijn in zijn algemeenheid tevreden over de samenwerking met de landelijke organisaties (CIVIQ, LCO, NIZW, Verwey Jonker Instituut en ETC). Er zijn in het kader van de VWS-pilots veel nieuwe contacten gelegd. Het oordeel luidt dat "als je ze actief zoekt, je er ook echt wat aan hebt". De landelijke organisaties bieden kwalitatief goede en praktisch toepasbare adviezen.

Enthousiasme bij leerlingen, school en vrijwilligersorganisaties in scholenproject

De eerste fase van het scholenproject (deelproject pilot Vrijwilligerswerk) is succesvol afgesloten. Deze fase is erop gericht om concrete ervaring op te doen met het werven én bemiddelen van kortdurend vrijwilligerwerk voor scholieren. Alle betrokkenen zijn bijzonder enthousiast. In de tweede fase van het project zullen mogelijkheden worden verkend voor verbreding van het project naar meer scholen in Drenthe. Nieuwe praktische initiatieven kunnen dan door STAMM worden ondersteund.

Concrete successen uit de eerste fase: vijftien leerlingen van het Dr. Nassau College in Assen hebben bij negen verschillende organisaties vrijwilligerswerk gedaan. Alle leerlingen hebben aangegeven het vrijwilligerswerk dat ze deden leuk te vinden. De betrokken vrijwilligersorganisaties waren heel positief. De gebruikte methodieken zijn beschreven. Enkele leerlingen en organisaties hebben voor de langere termijn afspraken gemaakt. De vrijwilligerscentrale in Assen gaat afspraken maken met andere scholen. Het Dr. Nassau College is bereid zich in te zetten om ervaringen te delen met anderen.

Faalfactoren

Provincie en gemeenten niet altijd logische partners voor elkaar

Op het werkkterrein van Lokaal Sociaal Beleid is de provincie voor gemeenten niet altijd een logische partner. In de Drentse pilotprojecten is dit bijvoorbeeld zichtbaar in de pilot Zorg en welzijn waar geen van de vier deelnemende gemeenten koos voor een provinciale instelling om de procesbegeleiding te bieden. In plaats daarvan kozen gemeenten voor een landelijke instelling (Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn) of een commercieel bureau. Het is onze ervaring dat op basis van een goede inhoudelijke discussie tussen gemeenten en provincie, en ook tussen de lokale organisaties en de provinciale steunfuncties, elkaars meerwaarde kan blijken. Dit blijkt ook uit de hiervoor genoemde successen.

Onvoldoende afstemming van geldstromen en besluitvorming

Zowel gemeenten als provincie hebben diverse financiële stimuleringsmogelijkheden op het terrein van het Lokaal Sociaal Beleid. In het streven naar samenvoeging en ontschotting van deze financieringsstromen loopt men in de praktijk tegen voorwaarden aan die niet altijd verenigbaar zijn of besluitvormingstrajecten die in tijd niet op elkaar aansluiten. Een meer open en tijdige communicatie tussen gemeenten en provincie zou wellicht kunnen ondervangen dat projecten hierop stranden.

Bezuinigingen

In veel Drentse gemeenten wordt op dit moment bezuinigd. Dit hoeft in theorie geen belemmerende factor te zijn voor samenwerking met gemeenten in de pilot. Een bezuiniging zou zelfs een positieve rol kunnen vervullen als motivatie voor een verandering van werken (meer samenwerking met anderen) die in de pilots wordt nagestreefd. In de praktijk loopt het soms anders. Bezuinigingstrajecten zijn veelal erg naar binnen gericht en kosten tijd. Bezuinigingen kunnen dan leiden tot vertraging of zelfs mislukking van een project.

In deze brief hebben wij de belangrijkste succes- en faalfactoren voor alle VWS-projecten beschreven. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief, dan kunt u contact opnemen met mevrouw B. van Mierlo, programmaleider Provinciale steun bij Lokaal Sociaal Beleid, telefoonnummer (0592) 36 56 48 of e-mail b.mierlo@drenthe.nl.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

ab/coll.